

Dokument ze zasedání

B9-0198/2023

12.4.2023

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o výzvách, kterým čelí Moldavská republika
(2023/2595(RSP))

Andrzej Halicki, Siegfried Mureșan, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Željana Zovko, David McAllister, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Ioan-Rareș Bogdan, Daniel Buda, Cristian-Silviu Bușoi, Gheorghe Falcă, Sandra Kalniete, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, Marian-Jean Marinescu, Dan-Ștefan Motreanu, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Eugen Tomac
za skupinu PPE

Usnesení Evropského parlamentu o výzvách, kterým čelí Moldavská republika (2023/2595(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Moldavsku,
 - s ohledem na Dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé¹, včetně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, která vstoupila plně v platnost dne 1. července 2016,
 - s ohledem na žádost Moldavské republiky o členství v EU, která byla podána dne 3. března 2022,
 - s ohledem na analytickou zprávu Komise navazující na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě – Stanovisko Komise k žádosti Moldavské republiky o členství v Evropské unii ze dne 1. února 2023 (SWD(2023)0032),
 - s ohledem na zprávu Komise o provádění dohody o přidružení ze dne 6. února 2023 (SWD(2023)0041),
 - s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 25. března 2022,
 - s ohledem na závěrečné prohlášení a doporučení 13. zasedání Parlamentního výboru pro přidružení EU-Moldavsko ze dne 23. března 2023,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Moldavská republika byla neúměrně postižena ruskou útočnou válkou proti Ukrajině, a to zejména v důsledku příchodu více než 700 000 uprchlíků od začátku invaze, z nichž 107 000 zůstalo, což je nejvyšší počet na obyvatele ze všech zemí, které přijaly uprchlíky z Ukrajiny, ale také v důsledku ztráty obchodu a zvýšení cen energií a dopravy;
- B. vzhledem k tomu, že Moldavská republika podala dne 3. března 2022 žádost o přistoupení k EU, což svědčí o dlouhodobém odhodlání moldavských orgánů a velké části obyvatelstva pokročit v evropské integraci Moldavska;
- C. vzhledem k tomu, že dne 1. února 2023 Komise zveřejnila analytickou zprávu o sblížování Moldavska s *acquis* EU, v níž posoudila celkovou schopnost země plnit závazky vyplývající z členství;
- D. vzhledem k tomu, že dne 6. února 2023 byla zveřejněna zpráva o provádění dohody o přidružení týkající se Moldavské republiky, která přezkoumává provádění reforem

¹ Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 4.

v rámci dohody o přidružení mezi EU a Moldavskem od října 2021;

- E. vzhledem k tomu, že Moldavsko bude 1. června 2023 hostit příští summit Evropského politického společenství v Kišiněvě, čímž prokáže svůj ambiciózní a rozhodný proevropský postoj v zahraniční politice;
 - F. vzhledem k tomu, že Moldavská republika překonala značné logistické překážky na svých hranicích s Ukrajinou nasazením dalšího specializovaných pracovníků pohraniční stráže;
 - G. vzhledem k tomu, že mise EU pro pomoc na hranicích (EUBAM) podporuje úsilí Moldavska a Ukrajiny o účinnou správu společných hranic;
1. vítá, že Moldavsko odsoudilo ruskou útočnou válku proti Ukrajině; vítá závazek vlády přijmout omezující opatření EU vůči Rusku; oceňuje pokračující solidaritu Moldavska s ukrajinskými uprchlíky a jeho nedávné rozhodnutí poskytnout jim dočasnou ochranu v souladu s příslušnými právními předpisy EU; vyzývá Komisi, aby i nadále poskytovala tolik potřebnou humanitární podporu a ulehčila tak moldavskému státu;
 2. důrazně odsuzuje opakované narušování moldavského vzdušného prostoru ruskými raketovými střelami, opakované hrozby Ruska invazí do Moldavska, plány na svržení moldavské demokraticky zvolené vlády a parlamentu, jakož i tvrdou hybridní válku, kterou Rusko vede prostřednictvím vydírání energiemi, dezinformačních kampaní – například svalováním viny za celosvětovou energetickou krizi, které lidé čelí, na vnitrostátní orgány nebo zasíláním zpráv policistům, aby neposlouchali velitele a neuposlechli rozkazy – a narušením potravinového řetězce, pokusy Wagnerovy skupiny o nábor občanů Moldavské republiky, zejména z Podněstří a Gagauzsko, opakované protesty organizované Kremlm podporovanou Šorovou stranou a financované z nelegálních zdrojů a pokusy o vyvolání masových nepokojů s cílem změnit politické uspořádání a evropskou cestu Moldavska;
 3. vítá návrh švédského předsednictví na zřízení civilní mise v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky pro Moldavsko, která by poskytovala podporu v boji proti kybernetickým a hybridním hrozbám a dezinformacím; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, aby dokončila svůj plán řešení krize v Moldavsku, a vyzývá členské státy, aby tuto misi jednomyslně a urychleně schválily a umožnily tak její rychlé nasazení;
 4. zdůrazňuje úlohu Moldavské republiky jako státu zajišťujícího regionální bezpečnost, zejména od začátku plnohodnotné ruské invaze na Ukrajinu; vítá výrazné zvýšení podpory z Evropského mírového nástroje (EPF) pro Moldavsko v roce 2022 na podporu modernizace moldavských ozbrojených sil; vyzývá členské státy, aby se urychleně dohodly na podpoře z rozpočtu EPF na rok 2023 s cílem posílit obranné kapacity Moldavska, zejména jeho kapacity v oblasti protivzdušné obrany a vzdušného dohledu, a pomoci zemi čelit rostoucím bezpečnostním výzvám;
 5. podporuje úsilí Moldavska v boji proti organizované a závažné mezinárodní a nadnárodní trestné činnosti; vyzývá Komisi, aby zvýšila pomoc moldavským donucovacím orgánům při prevenci výše uvedených druhů trestné činnosti; vítá posílenou spolupráci Moldavska s Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti

prosazování práva (Europol), Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) a agenturou Frontex, díky níž Moldavsko dokáže zajistit bezpečnost sobě i EU; vyzývá Komisi a Radu, aby posílily kapacity, které tyto instituce nasazují v Moldavsku; vítá úzkou spolupráci mezi EU a Moldavskem v rámci podpůrného centra EU pro vnitřní bezpečnost a správu hranic v Moldavsku; v této souvislosti vyzývá k posílení podpůrného centra EU, mimo jiné vytvořením a udržováním kontaktních míst v příslušných orgánech EU a poskytnutím další finanční pomoci EU na jeho provozní činnosti;

6. zdůrazňuje význam komplexního přístupu k bezpečnosti a vyzývá Komisi a Radu, aby Moldavskou republiku podpořily v dalším rozvoji nástrojů a mechanismů pro společná hodnocení, posuzování rizik a sdílení získaných zkušeností a poznatků;
7. připomíná, že podporuje komplexní a mírové řešení konfliktu v Podněstří založené na suverenitě a územní celistvosti Moldavska se zvláštním statutem pro podněsterskou oblast; podporuje veškerá opatření na budování důvěry, jejichž cílem je zvýšit důvěru mezi Kišiněvem a Tiraspolem a zabránit destabilizaci;
8. odsuzuje pokračující vydírání energiemi ze strany Ruska, které vyvolalo nejvážnější energetickou krizi v historii Moldavska a bylo pokusem o destabilizaci země; chválí moldavskou vládu za účinné zvládnutí krize a za její úsilí o zvýšení energetické bezpečnosti prostřednictvím diverzifikace zdrojů dodávek, snížení spotřeby, dohody „plyn za elektřinu“ s Tiraspolem, nákupu energie na evropském trhu a rozvoje propojovací infrastruktury (např. vedení vysokého napětí Isaccea–Vulcanesti a Suceava–Balti); chválí ji za to, že chrání své občany prostřednictvím plánu kompenzací pro nejzranitelnější skupiny prostřednictvím Fondu energetické zranitelnosti;
9. vyzývá Komisi, aby podpořila rozvoj a rozšíření kapacity a infrastruktury přístavu Giurgiulești jako součást řešení regionálních problémů v oblasti potravinové bezpečnosti a s cílem vytvořit pozitivní regionální hospodářský dopad;
10. vítá skutečnost, že se vztahy mezi EU a Moldavskem v uplynulém roce sblížily; chválí značné úsilí Moldavska o splnění devíti kroků, které Komise ve svém stanovisku označila za nezbytné pro pokrok na cestě k budoucímu členství v EU;
11. vyzývá k zahájení přístupových jednání EU s Moldavskem do konce roku 2023 poté, co bude provedeno devět doporučení obsažených ve stanovisku Komise; je přesvědčen, že členství Moldavska v EU představuje geostrategickou investici do sjednocené a silné Evropy a že tím EU dává najevo vůdcovství, odhodlání a vizi; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby pokračovala v poskytování strategické pomoci Moldavské republice;
12. podporuje výzvy k inovativní, doplňkové a pružné interakci mezi prováděním dohody o přidružení a procesem přístupových jednání, což umožní postupnou integraci Moldavska do jednotného trhu EU i do příslušných odvětvových programů, včetně přístupu k fondům EU v příslušných oblastech;
13. uznává význam komplexního podpůrného balíčku EU, který od října 2021 mobilizuje více než 1,09 miliardy EUR v podobě půjček a grantů na posílení odolnosti Moldavska, včetně rozpočtové podpory, makrofinanční pomoci, humanitární pomoci a pomoci

v rámci mechanismu civilní ochrany Unie; vyzývá Komisi, aby urychleně vyplatila zbytek stávající makrofinanční pomoci pro Moldavskou republiku ve výši 150 milionů EUR a rozpočtovou podporu ve výši 105 milionů EUR oznámenou v listopadu 2022; vítá dodatečné navýšení makrofinanční pomoci o 145 milionů EUR, které Komise navrhla dne 24. ledna 2023; vyzývá k urychlenému přijetí návrhu, aby bylo možné jej vyplatit v průběhu roku 2023;

14. vyzývá Komisi, aby neprodleně připravila balíček podpory pro Moldavsko, o který požádala Evropská rada na svém zasedání dne 23. března 2023, s cílem posílit moldavskou odolnost, bezpečnost, hospodářství a dodávky energie vzhledem k destabilizujícím aktivitám vnějších subjektů a podpořit její cestu k přistoupení k EU;
15. vítá dočasná liberalizační opatření na podporu moldavské ekonomiky prostřednictvím ročních celních kvót s nulovým clem s cílem překonat ztrátu vývozních trhů; vyzývá Komisi, aby zvažila žádost Moldavska o trvalou liberalizaci celních kvót, aby byla zajištěna předvídatelnost a získána důvěra investorů;
16. vítá přistoupení Moldavska k programu EU4Health; vyzývá Komisi, aby Moldavsku poskytla další podporu při zahájení a provádění programu EU4Health;
17. vyzývá Komisi, aby Moldavsko začlenila do nástrojů, agentur a programů EU, jako jsou: Nástroj pro propojení Evropy, Program pro jednotný trh, program Digitální Evropa, mechanismus civilní ochrany Unie, Evropská agentura pro životní prostředí, Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC), mechanismus EU pro společné zadávání veřejných zakázek na lékařská protipatření, DiscoverEU a program pro zaměstnanost a sociální inovace;
18. vyzývá orgány EU a členské státy EU, aby zajistily provádění krátkodobých a dlouhodobých řešení pro snížení a zrušení roamingových poplatků mezi Moldavskem a EU, jako je sjednocení sazeb za hlasový roaming mezi operátory na základě reciprocity, dobrovolné dohody mezi evropskými a moldavskými operátory a změna přílohy dohody o přidružení týkající se harmonizace právních předpisů EU s cílem rozšířit režim „roaming za domácích podmínek“ na Moldavskou republiku;
19. vybízí Komisi, aby vyslala úředníky EU na moldavská ministerstva za účelem pořádání školení a výměny osvědčených postupů; vítá rozhodnutí Generálního ředitelství Komise pro sousedství a jednání o rozšíření zvýšit kapacitu svých zaměstnanců zabývajících se Moldavskem a vyzývá ke zřízení specializovaného oddělení pro Moldavsko;
20. zdůrazňuje, že je důležité poskytnout Moldavsku co nejdříve přístup k nástrojům předvstupního financování EU; vyzývá Komisi, aby co nejdříve předložila návrh revize nařízení z roku 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III), který by měl zahrnovat zvýšení celkového rozpočtu NPP III;
21. vítá prodloužení platnosti dohody mezi EU a Moldavskem o liberalizaci silniční nákladní dopravy do 30. června 2024, což Moldavsku umožní plně využívat alternativní vývozní trasy na podporu svého hospodářství; vítá zapojení Moldavska do práce Dopravního společenství a podporuje další spolupráci s cílem připravit cestu k plnému členství Moldavska ve Smlouvě o Dopravním společenství a zřízení zastoupení Dopravního společenství v Kišiněvě; vyzývá sekretariát Dopravního společenství, aby

podpořil vypracování akčního plánu pro provedení *acquis* EU v oblasti dopravy do vnitrostátních právních předpisů;

22. oceňuje rozhodné kroky, které vláda podnikla ke zlepšení fungování soudnictví, včetně pokroku dosaženého v předběžném prověřování nových členů Nejvyšší rady soudců a Nejvyšší rady státních zástupců; zdůrazňuje však, že v souladu s doporučeními Benátské komise je třeba zajistit transparentnost, integritu a odpovědnost v oblasti justice; připomíná význam kvality a udržitelnosti reforem;
23. vítá opatření přijatá v boji proti korupci, jako je provedení právního předpisu o soudních procesech *v nepřítomnosti*; vyzývá moldavské orgány, aby podstatně zvýšily své úsilí a kroky k zajištění věrohodných výsledků v oblasti stíhání a odsuzování; vyzývá k posílení spolupráce mezi členskými státy EU a moldavskými orgány při vyšetřování bankovního podvodu z roku 2014, a zejména při zajištění repatriace odcizených prostředků a stíhání odpovědných osob;
24. vítá pokrok v trestním stíhání řady významných případů korupce a v případech souvisejících s bankovním podvodem v hodnotě 1 miliardy USD; v této souvislosti bere na vědomí rozhodnutí Spojených států amerických a Spojeného království přijmout sankce proti dvěma uprchlým oligarchům a větší skupině osob a subjektů s vazbami na Kreml za jejich zapojení do korupce a snahy o vměšování do demokratických voleb v Moldavsku;
25. vyzývá orgány EU a členské státy, aby urychleně vytvořily samostatný režim sankcí zaměřený na moldavské osoby, o nichž je známo, že korumpovaly politické a hospodářské instituce, aby se snížila jejich finanční moc a schopnost destabilizovat zemi;
26. vítá závazek Moldavska zvýšit úsilí o splnění požadavku „deoligarchizace“, který Komise uvádí ve svém stanovisku; vítá návrh zákona o „deoligarchizaci“, právní předpis o vlastnictví médií a přijetí nové strategie správy státního majetku, státních podniků a subjektů se státním kapitálem na období 2022–2030; vyzývá však orgány, aby se zabývaly doporučeními Benátské komise a přijaly systémový přístup zaměřený na posílení institucí a právních předpisů týkajících se prevence monopolů, politiky hospodářské soutěže, politických stran, voleb, daní a boje proti korupci a praní peněz; vyzývá Komisi, aby objasnila proces „deoligarchizace“, který je v devíti doporučeních popsán jako „odstranění nadměrného vlivu partikulárních zájmů v hospodářském, politickém a veřejném životě“;
27. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a prezidentce, vládě a parlamentu Moldavské republiky.